

หนังสือ 'ชวนเที่ยว'
แบบที่จะพาคุณเข้าถึง
กรูความรู้ว่าด้วย
เวียดนามขนานแท้!

เวียดนาม

เที่ยวเอาเรื่อง

คำแนะนำโดย รศ.ดร.สุนทร ชูตินธรรานนท์
วุฒิ เลิศสุขประเสริฐ, สุทธิพงศ์ วุฒิชชาติ เขียน

เวียดนาม เที่ยวเอาเรื่อง

วุฒิ เลิศสุขประเสริฐ
สุทธิพงศ์ วุฒิชชาติ

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน 2555

เวียดนาม เทียวเอาเรื่อง • วุฒิ เลิศสุขประเสริฐ, สุทธิพงศ์ วุฒิชชาติ

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, กันยายน 2555

ราคา 240 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

วุฒิ เลิศสุขประเสริฐ, เวียดนาม เทียวเอาเรื่อง.
กรุงเทพฯ : มติชน, 2555. 332 หน้า. ภาพประกอบ.

1. เวียดนาม--การท่องเที่ยว--การเล่าเรื่อง 2. สุทธิพงศ์ วุฒิชชาติ, ผู้ร่วมแต่ง I. ชื่อเรื่อง
910.4

ISBN 978 - 974 - 02 - 0998 - 0

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คคณาท, สุพจน์ แจ่มเร็ว, สุชาติ ศรีสุวรรณ, จุฬาลักษณ์ ภูเกิด,
ปิยชนัน สุทวิทรัพย์, ไพรัตน์ พงศ์พานิชย์, ศิริพงษ์ วิทวิทยไจน์, นนุช สิงหเดชะ

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : กิตติวรรณ เทิงวิเศษ • รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : จุจิรัตน์ ทิมวัฒน์
บรรณาธิการบริหาร : สุลักษณ์ บุญปาน • หัวหน้ากองบรรณาธิการ : สุภชัย สุชาติสุธธรรม
ผู้ช่วยบรรณาธิการ : เตือนใจ นิลรัตน์, ศักดิ์พี รินสาร, สุนิสา ประสารยา • พิสูจน์อักษร : ทรงชัย บุญส่งรุ่งเรือง
คอมพิวต์กราฟิก : อัสนี เสนีวงศ์ • ออกแบบปก-ศิลปกรรม : ศศิธร แสงสรศรี
ประชาสัมพันธ์ : ตั้งฤดี ศรีไพโรจน์

สำนักพิมพ์มติชน

| www.matichonbook.com

บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) : 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 1235 โทรสาร 0-2589-5818

แม่พิมพ์สี-ขาวดำ : กองพิมพ์สี บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2400-2402

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด 27/1 หมู่ 5 ถนนสุขาประชาสรรค์ 2 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
นนทบุรี 11110 โทรศัพท์ 0-2584-2133, 0-2582-0596 โทรสาร 0-2582-0597

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3350-3353 โทรสาร 0-2591-9012

Matichon Publishing House a division of Matichon Public Co.,Ltd.

12 Tethsabannarueman Rd, Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยหมึกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
เพื่อปกป้องธรรมชาติ ลดภาวะโลกร้อน และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้อ่าน

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	๗
คำนำเสนอ โดย รศ. ดร. สุเนตร ชุตินธรานนท์	๙
คำนำผู้เขียน	13

โหมต (หนึ่ง)

ชินจ่าวเวียดนาม / 21

ฮาย (สอง)

ฮานอย นครพันปี / 38

บา (สาม)

เดียนเบียนฟู กับดักจับฝรั่งเศส / ๗1

โบน (สี่)

ปฐมอาณาจักรแห่งเวียดนาม / 103

นัม (ห้า)

เขตปลอดทหารอันนองเลือด / 129

เข้า (หก)

‘ไว้’ ราชธานีแห่งสุดท้าย / 157

ไป (เจ็ด)

ร่องรอยหลากหลายยุคสมัยที่เมืองท่าตานี / 184

ตาม (แปด)

นครโฮจิมินห์ เส้นชัยแห่งการรวมชาติ / 215

จัน (เก้า)

แห่นกบปล่อยเวียดนาม / 250

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก.

ชื่อประเทศของชาวเวียดนามและเขตแดนในสมัยต่างๆ / 276

- ภาคผนวก ข.

เรื่องราวของเวียดนาม / 278

- ภาคผนวก ค.

คำศัพท์เวียดนามเบื้องต้น / 312

- ภาคผนวก ง.

สรุปการเดินทางของวุฒิในทริปต่อๆ มา / 322

- ภาคผนวก จ.

แหล่งข้อมูล / 324

รู้จักผู้เขียน / 330

คำนำสำนักพิมพ์

ในประเทศไทยของเรานั้นมีคนเวียดนามอาศัยอยู่มากในแถบภาคอีสาน เช่นที่หนองคาย นครพนม พวกเขาอพยพหนีภัยสงครามกลางเมืองมาพร้อมกับ “ลุงโฮ” หรือ “โฮจิมินห์” วีรบุรุษนักปฏิวัติคนสำคัญผู้ได้รับการยกย่องให้เป็น “บิดาแห่งเอกราช” ของเวียดนาม

แม้*เวียดนาม*จะเป็นชื่อที่เราคุ้นหู แต่กระนั้นกลับมีคนไทยเพียงจำนวนน้อยที่รู้จักเวียดนามอย่างลึกซึ้ง และแม้ว่าเวียดนามจะบอบช้ำจากการผ่านสงครามทั้งศึกนอกศึกในมาเป็นเวลายาวนานนับร้อยปี และเพิ่งพ้นยุคสงครามได้เพียงไม่กี่สิบปี แต่ปัจจุบันกลับมีการวิพากษ์กันว่าเวียดนามแข่งไทยไปหลายเรื่องแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษา การลงทุน หรือแม้แต่การส่งออกข้าวที่คนไทยเคยภูมิใจภูมิใจมาตลอด นับวันเวียดนามดูจะมีบทบาทมากขึ้นเรื่อยๆ และกำลังเป็นที่จับตามองของสังคมโลก

การ*เที่ยวเอาเรื่อง* ของสองนักเขียนหนุ่ม เป็นสไตล์การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษา ที่จะพาคุณไปรู้จักเวียดนามในมุมประวัติศาสตร์การเมืองอย่างเข้มข้น ผ่านบันทึกการเดินทางของสองหนุ่มผู้มีสตาจ์น้อยแต่อยากเที่ยวให้เกินคุ้ม รวมถึงเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยรายทางที่อาจจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ชื่นชอบการแบกเป้ท่องโลก

“นี่แหละเสน่ห์ของการเที่ยวเอง”

“มากับทัวร์จะมีอะไรลึ้นๆ แบบนี้มัย”

คือสองประโยคที่ ‘สหายต๋อ’ อดีตนักศึกษาปริญญาเอกสาขาปรัชญา กับเพื่อนคู่หู ‘สหายเบ๊งค์’ ผู้มีวันเกิดตรงกับโฮจิมินห์ พุดเสมอเมื่อเจอเรื่องวุ่นๆ ในการแบกเป้ท่องเที่ยวในเวียดนาม

ทั้งสองสหายไม่ได้เที่ยวแบบแบ็กแพ็กเกอร์ทั่วไปที่นิยมกินลมชมวิว กระทั่งชมสาว แต่เป็นการเที่ยว ‘หาเรื่อง (ความรู้)’ เพราะพวกเขาสนใจค้นลึกลงไปในประวัติศาสตร์การเมืองของเวียดนาม วิถีผู้คน และศิลปวัฒนธรรมอย่างจริงจัง โดยเริ่มต้นทริปจากสุวรรณภูมิไปसानอย ต่อรถไปเดียนเบียนฟู ย้อนกลับฮานอยเพื่อนั่งรถต่อไปโดงฮา โดดขึ้นรถไฟไปเว้ เทียงถึงดานัง ค่ำบินไปนครโฮจิมินห์ แล้วต่อรถข้ามไปกัมพูชาเพื่อบินกลับกรุงเทพฯ ทุกเมืองที่พวกเขาท่องเที่ยวไปนั้น ‘หมุดหมาย’ คือพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์สำคัญทุกแห่ง ส่วนบรรยากาศข้างทางเป็น ‘เครื่องเคียง’ เสมือนสำหรับอาหารเวียดนามที่ต้องมีผักแนมเสมอ

ดังนั้น หนังสือเล่มนี้จึงเข้มข้นด้วยสาระความเป็นมาของเวียดนาม และกลมกล่อมด้วยประสบการณ์การเดินทางสไตล์แบ็กแพ็กเกอร์ที่ได้รสยิ่งขอเชิญคุณผู้อ่านพลิกเข้าไป ‘ลิ้มรส (อักษร)’ โดยพลัน

สำนักพิมพ์มติชน

คำนำเสนอ

เวียดนาม เทียวเอาเรื่อง ของวุฒิ เลิศสุขประเสริฐ และ สุทธิพงศ์ วุฒิชชาติ หากพิจารณาโดยผิวเผินก็ไม่ต่างจากหนังสือนำเทียวเวียดนามอีกเล่มหนึ่งซึ่งปัจจุบันก็มีให้เห็นดาษดื่น แต่เมื่อพิเคราะห์ให้ลึกลงไปอีกสักนิดก็จะเห็นว่า หนังสือนำเทียวเล่มนี้มีความแตกต่างจากหนังสือนำเทียวทั่วไปมาก แตกต่างจนอาจกล่าวได้ว่า ‘คนคอเวียดนาม’ จำเป็นต้องหาซื้อไว้ในครอบครอง

เริ่มจากชื่อหนังสือ **เวียดนาม เทียวเอาเรื่อง** อ่านแล้วชวนให้อยากหยิบขึ้นมาพลิกดูว่า ที่ว่า ‘เทียวเอาเรื่อง’ นั้นคือเทียวอย่างไร? ความข้อนี้ผู้เขียนได้แสดงสรรพคุณของหนังสือไว้ในคำนำจากผู้เขียนว่า “หนังสือเล่มนี้อาจถือเป็นหนังสืออ่านเล่นทั่วๆ ไป แต่ก็ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของเวียดนามอย่างละเอียดที่สุดในบรรดาหนังสือภาษาไทยที่มีอยู่” ในทัศนะนักประวัติศาสตร์ เมื่อได้เห็นสรรพคุณตามประกาศก็ไม่อาจนิ่งเฉย จำต้องติดตามไปตรวจสอบว่าสาระตามมีจะจริงดังคำโฆษณาที่จำหัวไว้หรือไม่ เมื่อ ‘ตามไปดู’ ก็พบว่าไม่เพียงจริงตามคาด แต่ยังจริงเกินคาดที่คิดไว้

ในฐานะหนังสือท่องเที่ยวแบบเทียวเอาเรื่องแล้ว ใคร่ขอแสดง

อรรถาธิบายว่า สรรพคุณที่ว่า ‘จริงเกินคาด’ นั้นเป็นเช่นไร ในประการแรก หนังสือนี้ได้นำเสนอประวัติศาสตร์เวียดนาม อันผู้สนใจใฝ่ศึกษาพึงต้องรู้ ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมือง ‘ฮานอย’ นครพันปี ‘เว้’ ราชธานีแห่งสุดท้าย หรือ ‘นครโฮจิมินห์’ เส้นชัยแห่งการรวมชาติ ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอสาระเชิงลึกเกินวิสัยหนังสือท่องเที่ยวปกติจะกระทำกัน เช่น ในบท *ฮานอยนครพันปี* ผู้เขียนได้ย้อนประวัติศาสตร์การสถาปนาเมือง ไปถึง ค.ศ.1010 ประวัติความเป็นมาของชื่อเมืองในแต่ละยุคกว่าจะมาถึงตัวที่ชื่อฮานอยในปี ค.ศ.1831 ซึ่งมีความหมายว่า เมืองที่ตั้งอยู่ในโค้งของแม่น้ำ แต่สาระตามกล่าวเป็นเพียง ‘น้ำจืด’ เพราะผู้เขียนยังสับสนประวัติศาสตร์ของเมืองถึงยุคอาณานิคมฝรั่งเศสและยุคญี่ปุ่นขึ้น

คงเป็นด้วยผู้เขียนประกาศจิตเจตนารมณ์ไว้แต่เบื้องต้นแล้วว่า การท่องเที่ยวของเขาทั้งสองเป็นทัศนศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ จึงเป็นเหตุให้การท่องเที่ยวเมืองสำคัญๆ ที่ใครๆ ต่างก็ไปกันนั้นเป็นการเที่ยวที่ต่างไปจากสามัญการท่องเที่ยว เช่น กรณีการท่องเที่ยวฮานอย ผู้เขียนก็มุ่งเลือกเที่ยวสถานที่ที่จะให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์เป็นสำคัญ เช่น พิพิธภัณฑ์โฮจิมินห์ พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์กองทัพ พิพิธภัณฑ์สตรีเวียดนาม และพิพิธภัณฑ์การปฏิวัติเวียดนาม ทั้งนี้ยังไม่รวมวัดที่เก่าแก่อีกมากมายหลายวัด อาทิ ‘วัดสายบัวจิง’ ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกแก่วีรสตรีของชาติ หรือ ‘วัดวันเมียว’ ซึ่งคนไทยเรียกวิหารวรรณกรรม สถานที่ทั้งหมดทั้งสิ้นนั้นผู้เขียนได้ให้อรรถาธิบายไว้ในหนังสือครบถ้วนกระบวนความ จึงอยากให้ผู้อ่านจินตนาการว่า เฉพาะฮานอยเมืองเดียวยัง ‘เที่ยวเอาเรื่อง’ ได้ถึงขนาดนี้ หากเป็นราชธานีเดิมเช่นเว้ หรือสมรภูมิเดียนเบียนฟูจะมีเรื่องราวลุ่มลึกน่าตื่นตาตื่นใจเพียงใด หากผู้อ่านประสงค์อยากรู้ คงต้องสละทุนทรัพย์ซื้อหนังสือสำคัญนี้กลับไปนอนอ่านให้จุใจที่บ้าน

กระนั้น ที่สาธยายมายังไม่ถึงจุดสุดยอดหรือ highlight ของหนังสือ ‘เวียดนาม เที่ยวเอาเรื่อง’ เพราะนักเที่ยวไม่น้อยก็ต้องได้ผ่านฮานอย เดียนเบียนฟู เว้ และนครโฮจิมินห์กันมาบ้าง แต่นักเที่ยวสองกุมารหาได้พอใจที่จะเที่ยวและจะเล่าแต่เฉพาะสถานที่ที่เป็นที่รู้จัก และนี่คือสรรพคุณ

สำคัญประการที่สองของหนังสือนี้

เมื่อเปิดไปถึงบทเขตปลอดทหารอันนองเลือด ก็จะตระหนักว่าหนังสือนี้ได้ตีแผ่ถึงสมรภูมิทางประวัติศาสตร์ที่คนไทยน้อยคนจะได้ยังเข้าไปถึง นั่นคือสมรภูมิบนเส้นขนานที่ 17 อันลือชื่อที่ตั้งอยู่บนแนวแม่น้ำมารา อาทิ ป้อมปืนโกนเตียน เส้นทางโฮจิมินห์ สุสานทหารเจ็องเติน หรืออุโมงค์วิ่งไม้ก่ เห็นจะต้องบอกว่า คอประวัติศาสตร์ที่สนใจสงครามเวียดนาม หรือที่คนเวียดนามเรียกว่า American War ต้องพลิกมาอ่านบทนี้ จะได้ทั้งความรู้ อรรถรส และความตื่นเต้น กล่าวได้ว่าสมรภูมิบนเส้นขนานที่ 17 เป็นหนึ่งในตัวอย่างของสรรพคุณการเที่ยว...ที่ก้าวล่วงเข้าไปยังพรมแดนที่นักท่องเที่ยวไทยส่วนใหญ่ยังไม่ถึง

ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ประมวลไว้ในหนังสือนี้พร้อมข้อมูลอื่นอันควรรู้ ไม่ว่าจะเป็นกลเม็ดเด็ดพรายที่ใช้เที่ยวในเวียดนาม สถานที่พักที่ 'ดีและถูก' ที่หาได้ไม่ถนัดนักหากไม่สะพายเป้เที่ยว อาหารการกินที่หลากหลายและอร่อยในราคาเป็นกันเอง อุปนิสัยใจคอ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ล้วนถูกประมวลรวมไว้ในหนังสือ 'เวียดนาม เที่ยวเอาเรื่อง' และเพื่อมิให้ผู้อ่านต้องเสียอรรถรส ผู้เขียนยังได้ทำภาคผนวกแยกไว้ให้ผู้สนใจได้ค้นคว้าเพิ่มเติมอีกหลายหมวด เรียกว่าเป็นการเติมคุณค่าให้กับคุณค่าที่มีอัดเต็มแน่นอยู่แล้วในหนังสือ

เขียนบรรยายสรรพคุณมาถึงตรงนี้ ผู้อ่านหลายคนคงจะเกิดอาการกึ่งล้ากึ่งกลัวคิดเลยเถิดไปว่า นี่จะเป็นหนังสือนำเที่ยวหรือตำรากันแน่...ก็ต้องยืนยันนอนยันกันตรงนี้ว่า 'เป็นหนังสือนำเที่ยว' ทั้งนี้เพราะนักเขียนหน้าใหม่ทั้งสองไม่ได้มีสำนวนโวหารใหม่ตามหน้า แต่สามารถใช้ภาษาได้ชวนอ่าน แฝงอารมณ์ 'ฮา เศร้า ตึก จ๋อย' ให้ผู้อ่านได้เข้าถึงความรู้สึกว่าด้วยประเทศเวียดนามขนานแท้ โดยเฉพาะความรู้เชิงประวัติศาสตร์ที่ได้ถูกร้อยเรียงให้อ่านได้อย่างเพลิดเพลินเจริญใจตลอดเล่มจนแทบวางไม่ลงแปลอไปนิด...อ้าวอ่านจบเสียแล้ว ทั้งๆ ที่อารมณ์มันเพิ่งค้างอยู่ ทั้งหมดทั้งล้นต้องยกคุณความดีให้กับผู้เขียนทั้งสองที่สามารถผสานผสมความ

สนุกสนานเพลิดเพลินผ่านลีลาการเล่าเรื่องกับสาระอันเข้มข้นได้ 'เนียน' จนผู้อ่านไม่รู้สึกรู้ว่าได้ลุยเข้าไปในสมรภูมิเชิงวิชาการประวัติศาสตร์ แต่กลับได้ความรู้เต็มพุงไปอย่างเพลินๆ

หากเวียดนามคืออีกแหล่งความรู้หนึ่งที่คนไทยพึงต้องรู้เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2015 หนังสือนี้คือ 'ไบเบิ้ลทาง' ที่จะช่วยนำพาท่านให้รู้จักเวียดนามโดยไม่ต้องนั่งเครื่องบินร่อนไปเยือนให้ถึงที่ แต่หากท่านที่มีความประสงค์จะไปชมให้เห็นกับตา หนังสือนี้คือ 'เพื่อนเดินทาง' ที่ไม่อาจจะขาดเสียได้ และสำหรับท่านที่นิยมเก็บหนังสือแนวประวัติศาสตร์เชิงท่องเที่ยว ก็ขอแนะนำให้หา 'เวียดนาม เทียวเอาเรื่อง' นี้ไว้ในครอบครอง ท่านจะไม่ผิดหวังเลย

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ชูตินทรานนท์

16 กรกฎาคม 2555

คำนำผู้เขียน

มองย้อนกลับไปในช่วงต้น พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นช่วงเตรียมตัวก่อนที่จะแบกเป้ไปเที่ยวเวียดนาม เราก็ไม่เคยคิดหรือว่าการออกเดินทางจริงๆ ในเดือนพฤษภาคมของปีนั้นจะนำมาสู่การค้นคว้าเกี่ยวกับประเทศเวียดนามอย่างต่อเนื่องและจริงจังพอสมควร จนออกมาเป็นหนังสือเล่มนี้

เราเริ่มวางแผนการเดินทางตั้งแต่ปลายปี 2549 ซึ่งเป็นช่วงที่วุฒิรู้สึกติดตันในการเรียนปริญญาเอก และเชื่อว่าประสบการณ์ชีวิตที่มีน้อยเกินไปนั้นเป็นอุปสรรคต่อการทำวิทยานิพนธ์ทางด้านปรัชญาการเมือง จึงคิดถึงการแบกเป้ออกไปท่องโลก โดยชักชวนสุทธิพงศ์ซึ่งรู้จักกันมาตั้งแต่เรียนประถม 1 ไปตะลุยเวียดนามด้วยกัน ซึ่งเป็นการแบกเป้ไปเที่ยวต่างแดนครั้งแรกของเราทั้งสองคนอีกด้วย โชคดีว่าระหว่างนั้นสายการบินแอร์เอเชียมีโปรโมชั่นตั๋วเครื่องบินราคา 0 บาท (แต่ไม่ใช่ตัวฟรี) พอดี

ที่เลือกเวียดนามก็เพราะวุฒิเคยไปปฏิบัติราชการที่นั่นมาก่อน และพบว่าประเทศเวียดนามมีเสน่ห์ มีความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตไม่น้อย อย่างเช่นในช่วงเวลา 3-4 ทุ่ม ก็ยังสามารถออกมาหาของกินหรือซื้อข้าวของในมินิมาร์ทได้โดยไม่ต้องกังวลเรื่องสวัสดิภาพ บวกกับได้ทราบข้อมูลจากเพื่อนคนหนึ่งว่า สามารถใช้งบประมาณเพียงหมื่นบาทต้นๆ สำหรับ

การเที่ยวเวียดนามแบบแบกเป้ได้ถึง 10 วัน (รวมค่าตัวเครื่องบินด้วย) อีกทั้งทางด้านสิทธิพงศ์ผู้มีความคล้อยวันเกิดตรงกันกับโฮจิมินห์นั้นสนใจความเป็นไปในปัจจุบันและประวัติศาสตร์การต่อสู้อันยาวนานของชาวเวียดนามเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว พอได้รับคำชักชวนจากวุฒิก็ตอบตกลงแผนตะลอนเวียดนามนี้แทบจะในทันที เดิมทีพวกเราตั้งใจว่าจะรวมกลุ่มไปกันหลายคนสักหน่อย แต่เมื่อหาผู้ร่วมทริปเพิ่มไม่ได้ด้วยเหตุผลต่างนานา สุดท้ายก็เป็นอันว่าต้องไปลุยกันแค่สองคน

ด้วยเป็นการแบกเป้ไปต่างประเทศครั้งแรก เราจึงต้องเตรียมความพร้อมอย่างดีที่สุด วุฒิรับหน้าที่ในการทำโปรแกรมการเดินทาง โดยเริ่มจากการลอกโปรแกรมเที่ยวเวียดนามของบริษัททัวร์ต่างๆ และจากเว็บไซต์ของกลุ่มนักแบกเป้เที่ยว ดังนั้น โปรแกรมการเดินทางร่างแรกๆ ของพวกเราจึงมีชื่อของ *ฮะลองเบย์* และ *ไฮ่ฮาน* (ฮอยอัน) อยู่ด้วยตามระเบียบ แต่หลังจากวุฒิได้ค้นคว้าอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับเวียดนามและสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้นเรื่อยๆ อย่างเมามัน แล้วมาถกเรื่องโปรแกรมการเดินทางกับสิทธิพงศ์ที่มีพื้นความรู้เกี่ยวกับเวียดนามพอตัวอยู่แล้ว การคุยกันจึงออกรสออกชาติอย่างไม่คาดคิด สุดท้ายทริปนี้ได้กลายเป็นการทัศนศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ไปโดยปริยาย โปรแกรมการเดินทางเวอร์ชันสุดท้ายของเราจึงปรากฏชื่อของ *เดียนเบียนฟู* (เดียนเบียนฟู) *เขตปลอดทหาร* และ *ดานัง* เข้ามาแทนที่อย่างที่ท่านผู้อ่านจะได้พบต่อไป

หลังจากกลับมาจากเวียดนาม เรารู้สึกว่าการทริปครั้งนี้ค่อนข้างสมบูรณ์ทั้งในทางข้อมูลเนื้อหา กล่าวคือ การได้ไปเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่ภาคเหนือจนถึงภาคใต้อย่างค่อนข้างจะครบถ้วนครอบคลุมทุกยุคสมัย รวมถึงเทคนิคการเดินทางต่างๆ และทั้งในแง่ประสบการณ์ชีวิต คือมีแทบจะทุกอารมณ์ทั้งฮา เศร้า ตีง จ๋อย โดยเฉพาะการได้พบเห็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอันตรงข้ามกับที่คุ้นชินจนอยากเอามาเล่าให้ใครๆ ได้ฟัง อีกทั้งเราก็ก็นึกว่ามีหนังสือภาษาไทยที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของเวียดนามโดยเฉพาะอยู่เลย จึงเป็นเหตุให้คิดถึงการเขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา

พวกเราวางให้หนังสือเล่มนี้เป็นลูกผสมระหว่างไกด์บุ๊กกับบันทึกการเดินทาง โดยใช้วิธีแทรกข้อมูลประวัติศาสตร์เข้าไปในเรื่องราวการเดินทางผ่านสถานที่สำคัญๆ ในอดีต ทำให้แม้ว่าหนังสือเล่มนี้อาจถือเป็นหนังสืออ่านเล่นทั่วๆ ไป แต่ก็ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของเวียดนามอย่างละเอียดที่สุดในบรรดาหนังสือภาษาไทยที่มีอยู่ หนังสือเล่มนี้เล่าผ่านเรื่องราวการแบกเป้ไปเวียดนามของเราในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550 เป็นหลัก โดยมีข้อมูลและรูปถ่ายจากการแบกเป้ไปเวียดนามอีก 3 ครั้งของวุฒิในเดือนมกราคม 2551 พฤษภาคม 2552 และต้นปี 2554 เป็นส่วนประกอบ จริงๆ แล้วการแบกเป้ไปเที่ยวเวียดนามซ้ำๆ ของวุฒินั้น นอกจากความชอบส่วนตัวแล้ว เริ่มจากความต้องการกลับไปถ่ายภาพแก่ แต่เมื่อหนังสือยังไม่เสร็จเสียที จึงเป็นการไปเพื่อ “อัปเดต” ข้อมูลให้ใหม่อยู่เสมอ พร้อมกับ เป็นผู้สังเกตการณ์ก้าวเดินของประเทศที่ว่ากันว่าเต็มไปด้วยความหวังนี้

แต่ละบทในหนังสือจะเป็นเรื่องราวการเดินทางของเราในแต่ละเมือง พร้อมกับเทคนิคการเดินทางเล็กๆ น้อยๆ ที่จะอยู่ท้ายบท ด้วยแหล่งสถานที่ในแต่ละเมืองที่ไปนั้นไม่ได้เรียงกันตามลำดับเวลาในประวัติศาสตร์ เราจึงใส่ประวัติศาสตร์ของเวียดนามเอาไว้ในภาคผนวก ซึ่งจะให้ภาพกว้างๆ เกี่ยวกับเรื่องราวของประเทศเวียดนาม โดยเนื้อหาใน 9 บทแรกผ่านการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ นั้นจะเป็นรายละเอียดและเกร็ดเล็กๆ น้อยๆ อย่งไรก็ดี ชื่อบุคคลและสถานที่มากมายในหนังสือเล่มนี้ น่าจะทำให้การเที่ยวเวียดนามมีอรรถรสยิ่งขึ้น เนื่องจากชื่อเหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้เป็นชื่อของถนนซ้ำๆ กันในทุกเมืองของประเทศ

หลักการถอดเสียงภาษาเวียดนามในหนังสือเล่มนี้ใช้สำเนียงเหนือหรือฮานอยเป็นหลัก แต่มีคำ 4 คำที่เราตัดสินใจใช้ตามที่คนไทยคุ้นเคย ด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นคำที่ใช้โดยทั่วไปในหน่วยงานราชการไทย ได้แก่ “เวียดนาม” (เหวียนต๋นาม) “ฮานอย” (ห่าไห่หน่ย) “โฮจิมินห์” (ไห่จิมิง) และ “ดานัง” (ด่านัง) ทั้งนี้ เราได้ใส่คำศัพท์เวียดนามเบื้องต้นที่จะเป็นประโยชน์ในการท่องเที่ยวไว้ในภาคผนวกด้วย

เรื่องศักราชนั้น เราใช้คริสต์ศักราชเป็นหลัก เพราะเป็นบรรทัดฐานที่ใช้กันโดยทั่วไปในวงการประวัติศาสตร์ แม้แต่กับข้อมูลจากหนังสือภาษาไทยและภาษาเวียดนามที่เราอ้างอิงมา ส่วนตัวหนังสือที่เป็น 'ตัวเอียง' นั้น นอกจากจะใช้กับชื่อหนังสือตามหลักการอ้างอิงทั่วไป ก็จะเป็นคำในภาษาเวียดนามเพื่อแยกออกมาให้ชัดเจน

พวกเราขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ชุตินทรานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ นุชเปี่ยม ผู้เชี่ยวชาญด้านเวียดนามศึกษา ประจำหลักสูตรเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาฯ, อาจารย์ทิวารี โฆษิตธนเกียรติ (Đỗ Thúy Hà) ผู้อำนวยการศูนย์ภาษาและความรู้เวียดนาม www.vlkcenter.com (VLK CENTER) และรองศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณ สถาอานันท์ แห่งภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ ที่กรุณาอ่านต้นฉบับและให้คำแนะนำในการปรับเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ยิ่ง โดยเฉพาะอาจารย์สุนทรที่กรุณาเขียนคำนำเสนอให้ และอาจารย์ทิวารีที่กรุณาตรวจทานตัวสะกดภาษาเวียดนามและการถอดเสียง รวมถึงความถูกต้องของตำนานและเรื่องเล่าต่างๆ ให้ด้วย

อย่างไรก็ตาม ด้วยหนังสือเล่มนี้ไม่ได้เป็นงานวิชาการ และอาจารย์ทุกท่านที่กล่าวมาก็มิได้เป็นดังอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่จะต้องตรวจทานเนื้อหาอย่างละเอียดจนถึงร่างสุดท้าย ความเห็นส่วนใหญ่ที่ทุกท่านมีให้ จึงเป็นความเห็นต่อภาพรวมของหนังสือ ความผิดพลาดใดๆ ที่อาจปรากฏจึงต้องถือเป็นความรับผิดชอบของเราผู้เขียนทั้งสองคน

พวกเรายังขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนธิรา ราโท แห่งภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ ที่อนุญาตให้วุฒิ เข้าเรียนวิชาภาษาเวียดนามเบื้องต้นกับนิสิตของอาจารย์ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาเวียดนามที่วุฒิได้มานั้นมีประโยชน์ต่อการเดินทางและการเขียนหนังสือเล่มนี้อย่างมีนัยสำคัญ เรายังขอขอบคุณคุณฟ้าใส วิเศษกุล คุณณันต์ พันธุมสินชัย และพี่พัฒนวิทย์ บุนนาค ที่ไปเที่ยวเป็นเพื่อนวุฒิ ในการแบกเป้ครั้งที่ 2 และ 3 (ในครั้งที่ 4 นั้นวุฒิเดินทางคนเดียว เพราะ

ต้องการไปเที่ยวเมืองที่สนใจเป็นการเฉพาะ) รวมถึงอีกหลายๆ ท่านที่ไม่ได้เอ่ยชื่อในความสำเร็จจนหนังสือสำเร็จออกมาได้อย่างที่เห็น

ในยุคที่เวียดนามถูกมองว่ากำลังจะมาเป็นคู่แข่งสำคัญของประเทศไทย การรับทราบเรื่องราวของประเทศเวียดนามและการรู้จักบุคลิกของคนเวียดนามย่อมเป็นประโยชน์ในแง่การรู้เขา-รู้เรา แต่เรายังหวังด้วยว่าประวัติศาสตร์การต่อสู้กับชาติมหาอำนาจและความแตกแยกภายในอันยาวนานของเวียดนาม อาจให้ข้อคิดข้อเตือนใจหลายอย่างกับสังคมของเรากำลังต่อสู้บนสนามรบทางเศรษฐกิจกับเหล่าชาติจักรวรรดินิยมสมัยใหม่ และกำลังมีความแตกแยกภายในอย่างรุนแรงเช่นกันได้บ้าง

วุฒิ เลิศสุขประเสริฐ
สุทธิพงศ์ วุฒิชาติ

HUY

TAY

DIEN

1

ทางซ้าย
ในป่า

ในป่า

Km

เวียดนาม
เที่ยวเอาเรื่อง

โหมต (หนึ่ง)
ซินจ่าวเวียดนาม

• ซิกโลในไห่ยาน (ฮอยอัน)

หลังจากหาช่วงวันเดินทางอยู่ครึ่งปีให้กับโครงการแบกเป้เที่ยวออก
ด้วยกันครั้งแรก เพราะโปรแกรมเที่ยวยาวนานค่อนข้างเป็นปัญหาสำหรับ
สหายแบ็ก ที่ ณ เวลานั้นทำงานเป็นพนักงานประจำบริษัทเอกชน (ทาส
สมัยใหม่) ในขณะที่สหายต่อ ซึ่งตอนนั้นกำลังเรียนปริญญาเอกอยู่ ขอให้
เป็นช่วงเวลาปิดเทอมก็ไปเที่ยวได้ตลอด ในที่สุดกลางเดือนพฤษภาคมก็
เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสำหรับการเดินทางของเรา

เราสองคนพร้อมเป้ใบใหญ่ใส่ข้าวของเพียงพอสำหรับใช้ชีวิตใน
ต่างแดน 9 คืน (แต่ต่อไปจะพบว่าพกเงินสดมาเกือบไม่พอ) มาถึงสนาม
บินสุวรรณภูมิที่คนไทยทั้งชาติต้องภูมิใจประมาณ 4 โมงเย็นของวันที่ 11
พฤษภาคม สหายต่อเตรียมความพร้อมสำหรับทริปนี้ด้วยการไปวาดแผน
ไทยสบายอารมณ์ตั้งแต่ช่วงบ่ายๆ แล้ว

เรามาถึงสนามบินก่อนเวลาเช็กอินพอสมควร ก็เลยเดินหาซื้อข้าว
กล่องสามัญมานั่งรับประทานเป็นมื้อเย็นกันในอาคารผู้โดยสารนั้นแหละ
ราคาข้าวกล่องที่สนามบินก็พอๆ กับที่ขายทั่วไปในกรุงเทพฯ เข้ากันได้ดีกับ
การเที่ยวแบบประหยัดของเรา จำได้ว่าสมัยที่ดอนเมืองยังเป็นสนามบิน
นานาชาตินั้น ไม่มีอาหารราคาประหยัดขายเลย จึงถือว่าสนามบินสุวรรณ
ภูมิก็น่ามีข้อดีอยู่ข้อหนึ่ง

• วิวมุมสูงของสนามบินสุวรรณภูมิ

พออิมท้องแล้ว เราก็ไปเช็คอินที่เคาน์เตอร์สายการบิน ต่อด้วยการผ่านพิธีการตรวจคนออกจากเมือง จุดนี้ถูกกะหุกันนิดหน่อย ด้วยเพราะเคาน์เตอร์สายการบินลืมนำแบบฟอร์มเข้า-ออกประเทศไทยกับเราซึ่งต้องใช้ ณ จุดนี้ ก็เลยต้องเสียเวลา เสียแคลอรีในการวิ่งหาและกรอกเอกสาร... พอให้ได้อารมณ์ตื่นเต้น

“นี่แหละเสน่ห์ของการเที่ยวเอง!” สหายตอพูดด้วยน้ำเสียงจริงจัง พยายามให้เหตุผลสนับสนุนการแบกเป้เที่ยวแบบไม่จ้อทัวร์

“ไปกับทัวร์จะมีอะไรลุ้นๆ แบบนี้มั้ย?” สหายเบ๊งค์ช่วยสนับสนุนเป็นการสร้างความฮึกเหิมก่อนผจญภัยในต่างแดน

สำหรับคนไทยแล้ว การเดินทางไปเที่ยวเวียดนามถือว่าสะดวกสบายเพราะไม่ต้องขอวีซ่า เพียงถือหนังสือเดินทางไปก็อยู่ในเวียดนามได้ 30 วัน ส่วนเรื่องของเวลา也不需要ปรับนาฬิกาอะไร เพราะทั้งไทยและเวียดนามต่างก็อยู่ในไทม์โซนเดียวกัน

ประมาณ 1 ทุ่ม เครื่องบินที่เรา นั่งก็ออกจากสนามบินสุวรรณภูมิ มุ่งสู่ท่าอากาศยานนานาชาติโหน่ยบาย (Núi Bài) ในฮานอย เมืองหลวงของประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามตั้งอยู่สุดตะวันออกของแหลมอินโดจีน มีประเทศจีนอยู่ด้านบน ลาวและกัมพูชาอยู่ด้านซ้าย ทะเลจีนใต้อยู่ทางขวาและข้างล่าง ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 331,000 ตารางกิโลเมตร (คิดเป็น 64% ของไทย) ครอบคลุมดินแดนตั้งแต่บริเวณลุ่มแม่น้ำแดงและแม่น้ำดำในดงเกีย เรื่อยลงมาตลอดแนวชายฝั่งของอ่าวตังเกี๋ยและทะเลจีนใต้ จนมาถึงบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงและอ่าวไทย

แต่ในช่วงต้นคริสตกาล ชาวเวียดนามครอบครองเฉพาะดินแดนบริเวณลุ่มแม่น้ำแดงและแม่น้ำดำเท่านั้น ก่อนที่จะขยายขยายลงมาแทนที่ชาวจามที่อาศัยอยู่ทางใต้ พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศเป็นภูเขา พื้นที่ราบจะอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ที่ราบที่อุดมสมบูรณ์อยู่บริเวณปากแม่น้ำแดงและปากแม่น้ำดำในภาคเหนือ รวมถึงบริเวณปากแม่น้ำโขงในภาคใต้

สำหรับจำนวนประชากรนั้น ประมาณการ ณ เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2011 เวียดนามน่าจะมีครบ 90 ล้านคนแล้ว (คิดเป็น 134% ของไทย) เป็นจำนวนที่มากที่สุดบนคาบสมุทรอินโดจีน และมากเป็นอันดับ 13 ของโลก

ในหนังสือแนะนำประเทศเวียดนามที่เป็นภาษาอังกฤษมักเน้นว่า “เวียดนามเป็นชื่อของประเทศ ไม่ใช่ชื่อของสงคราม” นั่นเพราะสิ่งที่ทำให้เวียดนามเป็นที่สนใจของประชาคมโลกก็คือ สงครามดุเดือดที่เกิดขึ้นภายในประเทศในช่วงคริสต์ทศวรรษ¹ 1950 ถึง 1980 ที่ผ่านมา

อย่างไรก็ดี หลังจากที่รัฐบาลได้ดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจใน ค.ศ. 1986 เศรษฐกิจของประเทศก็เติบโตขึ้นถึง 8% ในช่วงปี 1990-1997 โต 7% ในช่วงปี 2000-2005 และโตถึง 6.8% ในปี 2010 แม้ว่าเศรษฐกิจในระดับโลกจะซบเซาก็ตาม ถือว่าเป็นประเทศที่เติบโตเร็วที่สุดประเทศหนึ่งในโลกในช่วงไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา

ทั้งๆ ที่ประชาชนต้องล้มตายนับล้านจากภาวะอดอยากหลังสงคราม

¹ เป็นช่วงสิบปีของคริสต์ศักราช ในการกล่าวถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ บางครั้งนิยมกล่าวถึงในลักษณะช่วงของทศวรรษ เพราะเกี่ยวข้องกับช่วงเวลาหลายปี-บรรณาธิการ

สงบใหม่ๆ แต่ปัจจุบันเวียดนามเป็นผู้ผลิตเมล็ดมะม่วงหิมพานต์รายใหญ่ที่สุดด้วยส่วนแบ่ง 1 ใน 3 ของโลก เป็นผู้ผลิตพริกไทยดำที่ใหญ่ที่สุดด้วยส่วนแบ่ง 1 ใน 3 ของตลาดโลกเช่นกัน รวมถึงเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย ทั้งๆ ที่ในช่วงต้นคริสต์ทศวรรษ 1980 เวียดนามต้องนำเข้าข้าว (ข้อมูลในเว็บไซต์ของสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยระบุว่าใน ค.ศ. 2007 ถึง 2008 เวียดนามสามารถปลูกข้าวได้ผลผลิตต่อพื้นที่เป็นอันดับหนึ่งในอาเซียน ส่วนประเทศไทยได้อันดับ 6 ชนะประเทศอย่างกัมพูชา พม่า และอีก 2 ประเทศ คือสิงคโปร์และบรูไน ซึ่งไม่ได้ปลูกข้าว) สินค้าส่งออกหลักอื่นๆ ของเวียดนามก็ยังมีกาแฟ ชา ยาง และอาหารทะเล

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็เจริญอย่างต่อเนื่องในช่วง 10 ปีมานี้ โดยเฉพาะใน ค.ศ. 2009 มีนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวในเวียดนาม 3.77 ล้านคน (สหายต่อเป็นหนึ่งในนั้น) รัฐบาลจึงมีแผนที่จะสร้างมหาเมืองท่องเที่ยวไม่ไกลจากนครโฮจิมินห์ โดยออกแบบให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ถึง 14 ล้านคนต่อปี!

ว่ากันว่าจะมีทะเลเทียมที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมาพร้อมกับหาดทรายและคลื่นสูง 1.6 เมตร สวนสัตว์เปิดที่จะมีสัตว์ถึง 600 ชนิดจาก 70 สายพันธุ์ รวมถึงโรงภาพยนตร์ ห้างสรรพสินค้า ภัตตาคาร โรงแรมหรู ฯลฯ บนเนื้อที่ 4.5 ตารางกิโลเมตร ตามแผนแล้วโครงการจะเสร็จสมบูรณ์ใน ค.ศ. 2014 โดยใช้งบประมาณรวม 5,000 ล้านบาท ถ้าเป็นเมืองไทย เงินจำนวนนี้เพียงพอจะ “เช่า” รถเมล์ได้ไม่ถึง 300 คันสำหรับ 10 ปี...

เพื่อให้ไม่เป็นการเสียเวลา ระหว่างอยู่บนเครื่องเราสองสหายจึงหยิบไกด์บุ๊กที่แบ่งกันแบกมารวม 4 เล่ม ประกอบด้วย*โกลด์ฟลายเนต รัฟไกด์ส เอเอคียไกด์* และ*เนชั่นแนลจีโอกราฟิกแทรเวลเลอร์* ออกมาอ่านข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งที่เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก และวิธีการเดินทาง เพื่อลงรายละเอียดตารางการเดินทางของเรายังเป็นแบบหลวมๆ อยู่

สำหรับคนที่พอจะใช้ภาษาอังกฤษได้แล้ว *โกลด์ฟลายเนต* หรือ*รัฟ*

ไกด์ส เล่มใดเล่มหนึ่งสามารถทำให้เที่ยวแบบไม่จ้อทัวร์ได้สบาย สองเล่มนี้มีข้อมูลอัดแน่นทั้งที่เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก ที่กิน วิธีการเดินทาง แหล่งซื้อของ ศัพท์พื้นฐาน ฯลฯ (แต่ด้วยโลนลี่พลาเน็ตมีแผนที่เยอะกว่า เราจึงยกให้เป็นมือวางอันดับหนึ่ง) *เอเอคียไกด์* นั้นเน้นเฉพาะเมืองและจุดท่องเที่ยวหลักๆ จึงไว้ใช้อ่านประกอบจากสองเล่มแรกอีกที ส่วน *เนชั่นแนลจีโอกราฟิกแทรเวลเลอร์* ไม่เน้นเรื่องที่พักที่กิน แต่มีจุดเด่นตรงรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น วัด วัง สุสานหลวง เป็นต้น

เพื่อให้คุ้มกับที่มีเวลาสำหรับทริปนี้ราวๆ 9 วัน ซึ่งหาโอกาสกันไม่ได้ง่าย ๆ เราจึงวางแผนที่จะเที่ยวเวียดนามตั้งแต่ภาคเหนือไปจนถึงภาคใต้ ประมาณว่าครบถ้วนพอสมควรในครั้งเดียว โดยมีแผนการเดินทางคร่าวๆ ดังนี้

- วันที่ 1 ช่วงคำ บินไปฮานอย
- วันที่ 2 เที่ยวฮานอย
- วันที่ 3 ทั้งวัน นั่งรถไปเดียนเบียนฟู (Điện Biên Phủ)
- วันที่ 4 เข้า-เที่ยวเดียนเบียนฟู เที่ยว-บินกลับฮานอย เก็บตกที่เที่ยวในฮานอย คำ-นั่งรถนอนไปเมืองโดงฮา (Đông Hà)
- วันที่ 5 เที่ยวเขตปลอดทหารในโดงฮา แล้วหารถไปเว้ (Huế)
- วันที่ 6 เที่ยวเว้
- วันที่ 7 เข้า-เดินทางไปดานัง (Đà Nẵng) บ่าย-เที่ยวในเมืองดานัง คำ-บินไปนครโฮจิมินห์ (Hồ Chí Minh City)
- วันที่ 8 เที่ยวนครโฮจิมินห์
- วันที่ 9 เดินทางเข้าประเทศกัมพูชา
- วันที่ 10 บินกลับกรุงเทพฯ ตอนเช้า

อย่างที่ได้อ่านไว้ในบทนำว่า เมื่อคุยกันไปคุยกันมาเกี่ยวกับโปรแกรมเที่ยว เราสองสหายมาลงตัวที่จะเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เพราะสนใจเรื่องการเมืองเป็นพื้นเพ และประเทศเวียดนามก็มีประวัติศาสตร์การเมืองที่น่าสนใจยิ่ง ดังนั้น โปรแกรมเที่ยวเวียดนามของเราจึงไม่มีชะลอนเบย

(Hạ Long Bay) ซาปา (Sa Pa) หรือไห่ยาน (Hội An คนไทยคุ้นในชื่อ ฮอยอัน) อยู่ด้วย เพราะต้องเอาเวลาไปให้กับเตียนเบียนฝู เขตปลอดทหาร ในโดงท่า ฯลฯ ซึ่งจะได้เล่าในบทต่อไป ถึงความน่าสนใจของจุดท่องเที่ยว เหล่านี้ในประวัติศาสตร์ของประเทศเวียดนาม

นอกจากตัวเครื่องบินเที่ยวที่จะไปเวียดนามและกลับมาประเทศไทย ซึ่งจองไว้ก่อนออกเดินทางแล้ว เรายังได้จองตัวเครื่องบินภายในประเทศ เวียดนามอีก 2 เที่ยวบินไว้ก่อนเช่นกัน คือจากเตียนเบียนฝูมาฮานอย และจากดานังไปนครโฮจิมินห์ (พอดีว่าก่อนออกเดินทาง 1 เดือน น้องชาย ของสหายต่อได้ไปราชการที่เวียดนาม จึงถือโอกาสฝากจองตัวเครื่องบิน ในประเทศไว้) นั่นแปลว่าเรามีใจหายที่จะต้องทำให้ตัวเองไปถึงเมือง เตียนเบียนฝูและดานังตามแผนที่วางไว้ มิฉะนั้นตัวเครื่องบินที่ซื้อไว้ล่วงหน้าอาจสูญเปล่า ฟังดูอย่างกับเป็นภารกิจในรายการเรียลลิตีโชว์เลย

ส่วนการที่ต้องเดินทางกลับประเทศไทยจากประเทศกัมพูชานั้น เนื่องจากเรามีนงบประมาณจำกัด (ยากจน) และในปีที่เราเดินทาง สายการบินแอร์เอเชียยังไม่มีเที่ยวบินระหว่างกรุงเทพฯ กับนครโฮจิมินห์ หากจะบินกลับกรุงเทพฯ ด้วยสายการบินอื่นๆ ค่าตัวจะประมาณ 4-5 พันบาท เฉพาะเที่ยวเดียว พอดีว่าช่วงที่เราวางแผนการเดินทาง แอร์เอเชียกำลัง มีโปรโมชั่นเที่ยวบินพนมเปญ-กรุงเทพฯ เมื่อลองบวกค่าตัวเครื่องบินกับ ค่าวีซ่าเข้ากัมพูชา ค่ารถบัสจากนครโฮจิมินห์ไปพนมเปญ และค่าที่พัก 1 คืนในพนมเปญแล้ว ปรากฏว่าถูกกว่าบินกลับจากนครโฮจิมินห์อย่างน้อยๆ ก็ 2 พันบาท เราจึงเลือกบินกลับจากพนมเปญด้วยเหตุฉะนี้

ใช้เวลาบินไม่ถึงสองชั่วโมง เครื่องก็พาเราสองสหายมาลงยัง "สนามบิน ใหญ่ปาย" เราหอบข้าวของลงจากเครื่องบินที่จอดกลางรีโมตเวย์ แล้วนั่ง ชาติเติลบัลเข้ามายังตัวอาคารผู้โดยสารของสนามบิน สหายเบ๊งค์บอก ว่าบรรยากาศทำให้หวนนึกถึงดอนเมืองขึ้นมา ด้วยวัสดุของอาคาร การ ออกแบบ หรือแม้แต่ลักษณะของแสงไฟ ทำให้รู้สึกเหมือนเป็นสนามบิน

• ภายในอาคารผู้โดยสารสนามบินนานาชาติไหน่ย์บ่ย์

สหายของดอนเมือง

แต่ที่เราเห็นตรงกันก็คือ มันต่างกันตรงที่ว่าเจ้าหน้าที่ของสนามบินไหน่ย์บ่ย์จะดูเครื่องขีมือออกแนวทหารไปซะหมด มองดูเครื่องแบบเจ้าหน้าที่แล้ว ถ้าเราทำอะไรผิด น่ากลัวจะถูกจับแทงปลาไหล

หลังจากผ่านพิธีการตรวจคนเข้าเมืองและรับกระเป๋าจากสายพานแล้ว เนื่องจากถือมาแต่เงินดอลลาร์อเมริกัน เราจึงหาที่แลก**เงินด่ง** (Đòng) ของเวียดนามในสนามบินเสียก่อน แลกเงินมาคนละ 50 ดอลลาร์ ได้เงินด่งมาคนละเกือบล้าน กลายเป็น **“ชนชั้นนายทุน”** ไปเสียแล้ว เหลือบไปเห็นร้านขายซิมการ์ดโทรศัพท์มือถือตั้งอยู่ข้างๆ เราจึงถือโอกาสซื้อไปด้วย ตอนนั้นก็พร้อมจ้บรถเข้าเมือง แต่เข้าห้องน้ำกันเสียก่อนน่าจะดี

จริงๆ แล้วเราได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับแท็กซี่เถื่อนในสนามบินไหน่ย์บ่ย์มาบ้างว่า พวกนี้จะติดต่อให้ผู้โดยสารเปลี่ยนใจไปที่พักที่ตัวเองแนะนำ (เพราะจะได้ค่าคอมมิชชั่น) ด้วยการบอกข้อมูลเท็จ เช่น ที่พักที่ผู้โดยสารตั้งใจจะไปนั้นปิดกิจการแล้ว หรือบริการแย่ หรือที่พักของเขาดีกว่า ฯลฯ บางทีก็ถึงขั้นทำมึนส่งผิดที่เสียอย่างนั้น แล้วค่อยมาติดต่อให้พักที่นั่น ฟังดู

นำปวดหัวอย่างยิ่ง

เราจึงได้ตกลงกันเป็นมั่นเป็นเหมาะก่อนลงจากเครื่องบินว่าจะเรียกแท็กซี่สนามบิน “ของแท้” ซึ่งก็จอดรออยู่แค่หน้าประตูทางเข้า-ออกอาคารผู้โดยสารนั่นแหละ แต่คนพวกนี้คงได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถพิเศษในเรื่องนี้ซะ พอเห็นสหายแบงค์ที่เดินออกมาจากห้องน้ำก่อนก็พร้อมปฏิบัติการได้ทันที ขอเรียกคนนี้ว่า ว.1 (ตัวละครชาวเวียดนามคนแรกของเรา) พอสหายตบเดินออกมาจากห้องน้ำในอีกไม่กี่อึดใจก็พบว่า สหายแบงค์ตอบตกลงไปเรียบบรรยากาศโรงเรียนเวียดนามในราคา 10 ดอลลาร์ เท่ากับแท็กซี่สนามบินของแท้

รถที่เราได้นั้นค่อนข้างโหดมั่ง สังเกตว่าคนขับซึ่งเป็นคนละคนกับคนที่เข้ามาแนะนำตัวกับสหายแบงค์นั้นขับไม่ค่อยคล่อง เราเรียกคนนี้ว่า ว.2

ว.2 พุ่ลั้กทุเลพารถออกพ้นเขตสนามบินมาจ่ายค่าผ่านทางเข้าเมืองที่ด่านเก็บเงินหน้าสนามบิน แล้วก็เลี้ยวรถจอดข้างทางให้เราสองคนงงกันอยู่ในรถสักหลายนาที สหายตบเริ่มรู้สึกว่แท็กซี่เถื่อนมันแผลงฤทธิ์แล้ว

การที่ ว.2 จอดรถนั้นเป็นเพราะต้องรอให้ ว.1 ออกมาจากสนามบินเสียก่อนเพื่อมาขับแทน เข้าใจว่า ว.1 คงถูกแบล็กลิสต์จากสนามบินไม่ให้รับผู้โดยสาร ก็เลยเอาคนอื่นมาออกหน้าขับรถออกจากเขตสนามบินให้ส่วน ว.2 ที่ทำหน้าที่ขับรถออกมาจากสนามบินในตอนแรกก็เปลี่ยนไปนั่งที่นั่งข้างคนขับเข้าเมืองมาด้วยกัน

ในเวลา 3 ทุ่มอย่างนั้น ถ้าผู้โดยสารเป็นผู้หญิงตัวคนเดียวกำลังนั่งอยู่ในรถของชายฉกรรจ์ทำทางมีพิรุณสองคน คงรู้สึกปลอดภัยน่าดู

ตลอดทางทั้ง ว.1 และ ว.2 ก็ชวนเราคุย ถามนู่นถามนี่หวังให้รู้สึกสนิทสนมเหมือนอยากเป็นสหายกับเรา แน่นอนว่าจะต้องถามเรื่องที่พักของเรา ซึ่งจริงๆ แล้วเราก็ยังไม่ได้จองที่พักเลยแม้แต่คืนเดียว (เพื่อให้ตื่นเต้นเร้าใจ) สหายตบเลือกตอบส่งเดชประมาณว่า พอถึงจุดหมายปลายทางแล้วจะมีเพื่อนมารับไปที่พักอีกที จากนั้น ว.1 และ ว.2 ก็ไม่เอ่ยถึงเรื่องนี้อีกเลย

ตลอดระยะทางราว 45 กิโลเมตร จากสนามบินจนถึงกลางเมืองไม่ค่อยมีทัศนียภาพอะไรให้ชื่นชมนัก เนื่องจากเป็นทางพิเศษที่มีรั้วตะแกรง

กันยาวเกือบตลอดเส้นทาง และไม่มีตึกกรมบ้านช่องตั้งติดกับถนนนัก อีกอย่างคือพวกเราจดจ่อกับสิ่งที่อยู่ในรถมากกว่าสิ่งที่อยู่ภายนอก นั่นคือ ว.1 และ ว.2 นั่นเอง...

เวียดนามกับไทยสยามเรานั้นมีความสัมพันธ์กันมาช้านาน เนื่องจากอยู่ใกล้กัน และถึงกับชิดติดกันเช่นในสมัยสุโขทัยที่ลาวเป็นส่วนหนึ่งของสยาม บันทึกรจากคริสต์ศตวรรษที่ 15 ของเวียดนาม ซึ่งตรงกับสมัยอยุธยา ระบุว่า เพื่อไม่ให้ชนบประเพณีของบ้านเมืองถูกบ่อนทำลาย ราชสำนักได้ประกาศห้ามประชาชนมิให้แต่งกายตามแบบหรือใช้ภาษาของประเทศต่างๆ โดยหนึ่งในนั้นคือ ‘สยาม’ ทำให้เห็นว่ามีกรไปมาหาสู่กันระหว่างชาวสยามและชาวเวียดนาม จนเกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมมานานนับหลายร้อยปี

ในสมัยอยุธยานี้เองที่ชาวเวียดนามเริ่มอพยพเข้ามาอาศัยในแผ่นดินไทยเพื่อหนีภัยการเมือง และเข้ามาเป็นจำนวนมากในช่วงที่เวียดนามตกเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสและระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ปัจจุบันมีคนไทยเชื้อสายเวียดนามอาศัยอยู่หนาแน่นในหลายจังหวัดทางภาคอีสาน เช่น อุตรดิตถ์ นครพนม สกลนคร หนองคาย มุกดาหาร นอกจากนี้ก็ยังอาศัยอยู่ในจังหวัดอื่นๆ เช่น กรุงเทพฯ เชียงใหม่ และกาญจนบุรี

ภายหลังการรวมชาติของเวียดนามใน ค.ศ. 1975 โดยเฉพาะเมื่อประเทศเวียดนามในฐานะรัฐคอมมิวนิสต์เข้ายึดครองกัมพูชา เวียดนามก็กลายเป็นภัยคุกคามของไทยทันที จนเมื่อสถานการณ์ทางการเมืองที่ตึงเครียดนี้พุ่งตุงนั้ระหว่างสหรัฐอเมริกา จีน และโซเวียตที่ใกล้ชิดกับเวียดนาม ได้คลี่คลายลงเมื่อโซเวียตปฏิรูปประเทศในช่วงกลางคริสต์ทศวรรษ 1980 และประเทศไทยเข้าสู่สมัยรัฐบาลของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ในปี 1988 (พ.ศ. 2531) ซึ่งชุนนโยบาย “เปลี่ยนอินโดจีนจากสนามรบเป็นสนามการค้า” ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศเพื่อบ้านอย่างไทยกับเวียดนามก็เข้าสู่ความประนีประนอม

ครั้นเมื่อเวียดนามถอนทหารออกจากกัมพูชาใน ค.ศ. 1989 รัฐบาลไทยก็ประกาศว่า เวียดนามมิได้เป็นภัยคุกคามอีกต่อไป และไทยก็กลายเป็น

• มุมหนึ่งในโอลด์ควอเตอร์ของฮานอย

เป็นประเทศแรกๆ ที่กลับเข้าไปลงทุนกับเวียดนามในช่วงปลายของยุคสงครามเย็น ปัจจุบันรัฐบาลไทยและรัฐบาลเวียดนามยังมีความร่วมมือทั้งทางด้านวัฒนธรรม การสาธารณสุข การศึกษา การท่องเที่ยว การกีฬา ฯลฯ

เราให้ ว.1 มาส่งที่บึงฮว่านเกียม (Hoàn Kiếm) พอถึงที่หมาย ว.1 ก็ปล่อยท่าไม้ตายบอกขอรับเป็นเงินเวียดนามจำนวน 200,000 ด่ง ซึ่งจริงๆ มันคือ 12 ดอลลาร์ สมดังคำล่ำลือที่ว่า “มาเวียดนามแล้วไม่โดนโกงถือว่ายังมาไม่ถึง” ว.1 พยายามเข้าซื้ออ่างนูนอ่างนี้ให้น่าสงสาร แต่ดูแล้วน่ารำคาญมากกว่า สักพัก ว.2 ก็ออกมาช่วยเข้าซื้อให้น่ารำคาญยิ่งขึ้น สหายต่อจึงตัดบทด้วยการวางเงิน 10 ดอลลาร์ ไว้บนรถแล้วเดินออกมา

จุดที่เรามาลงอยู่ริมบึงฮว่านเกียม ด้านที่ใกล้ย่านเมืองเก่าที่ฝรั่งเรียกว่า **โอลด์ควอเตอร์ (Old Quarter)** ชุมชนการค้าแห่งนี้มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่าพันปี ถนนแต่ละสายประกอบด้วยร้านที่ขายสินค้าประเภทเดียวกัน จึงถูกตั้งชื่อตามสินค้าที่ขาย เช่น ถนนปลาอย่าง ถนนรองเท้าแตะ ถนนน้ำตาล ถนนหัวหอม ถนนขวด ถนนสมุนไพร ถนนโรงศพ ฯลฯ จึงอาจ

